

Az indiai nép harca függetlenségéért és a békéért

Péter János, a Népfront képviselőjelöltje, református püspök, a Békevilágtanács tagja.

Bécsből a népek nagy világtalálkozója, az indiai Lucknow-i találkozó, az Egyházak Világtanácsa központi bizottsági ülésére, amely a debreceni zsinat üzenetét is tárgyalja a koreai kérdés és a nemzetközi feszültség minden más lényeges kérdésének békés megoldása tárgyában. Vittem magammal a hírt a magyar nép életének jó alkotásairól és arról a bizalmunkról, hogy a békétörvény ereje visszariadást okozhat a háború embertelen híveit. Mivel jöttem haza? Személyes élményekkel színezett és gazdagított, mely együttérzéssel és türelmes megértéssel és a békéért küzdő közel négyszázmillió indiai népről és azzal az örömmel, hogy olyan ország a hazám, melyben a nép már megszabadult a fejlődés kétségbeesett akadályaitól és szabad arra, hogy minden erejének lapbavetésével, minden eddiginél szebb emberibb életet építsen magának.

Három hetet töltöttem Indiában december végén és január elején. Ez a három hét gazdag és megrendítő élményt adott az emberetlen nyomor ellen, emberibb életért küzdő népeiről. Alkalmas volt látni Kalkutában, Delhiben, Lucknowban, Agrában, Kanadban az ipari és mezőgazdasági munkások, az értelmiségiek, a munkanélküli milliók és a fényes pompával körülvett maharadszák életét. Akkor tudok röviden képet adni az indiai népről, hogy a néhány jellemző adatot közölök. A tömegeknek mintegy 90 százaléka analfabéta olyan értelemben, hogyha járnak is 1-2 esztendőig iskolába, gyakorlatilag sem írnak, sem olvasni nem tudnak. A városok és falvak utcain millió számra láthatók a csontjából, bőrről fagyott munkanélküliek seregei. Kalkutájában utcaintézetekkel és ezrelékkel koldulnak 3-4 éves gyerekek, akik sem apjukról, sem anyjukról, sem otthonukról nem tudnak, hanem éjjel-nappal az utcán ének. Mintegy kilencvenmillió földnélküli mezőgazdasági munkás van Indiában. Az év legnagyobb részében munkanélküliek. Családonként évi javadalmuk átlaga alig haladja meg a száz rupiát (kb. 200 forint). Összehasonlítást végeztem megemlíttem, hogy a delhi szállodában napi 60 rupiát fizetnek lakásért és ellátásért. Az ipari munkások havi keresete 60 ruپیá körül mozog, egy tanító havi 30 rupiát kap. Tizenháromezer tanító volt sztrájkban ottlétem idején, közülük jobban élészszerzőkba kezdtek. A nyomor ellen küzdő tömegmozgalmak napirenden voltak. A rendőrsortűzek következésein a három hét alatt mintegy negyven ember vesztette életét és mintegy négyszáz sebesült meg. Ezt a helyzetet hagyta örökségül az indiai népek a gyarmatosító brit birodalom.

Az indiai nép legjobbjai ön-tudatosan küzdenek a helyzet javításáért, de nagy akadályokba

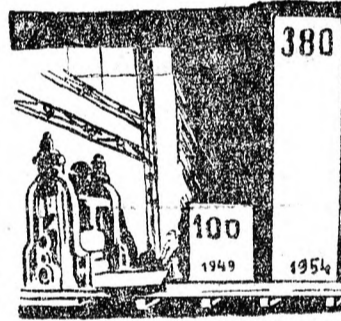
ütköznek. Akadály maga az a tény, hogy a néptömegek nagyrésze régi népellenes életszemlélettel megköztöztet, egyszóval és reménytelenül viseli sorsát, de akadály az is, hogy a társadalmi gazdasági és nemzetközi tényezők szövetségében nehezen találják a kibontakozást. Jelen voltam egy olyan tanulmányi konferencián, amelyen az indiai nép gazdasági és társadalmi kérdéseinek megoldásáról vitáztak — nem jelentéktelen szakértők. A tárgysorozat fő témái: a nagybirtokrendszer megszüntetése, a népföldhöz juttatása, a mezőgazdasági vidékek öntözése, az ország iparosítása voltak. Minduntalan becsúszkáltak azonban India belső és külső helyzetének ellentmondásai. Akik ezen a konferencián ott voltak csak amerikai tökébréfértéssel tudták elképzelni az iparosítás és öntözés fejlesztését. De azt is kifejezésre juttatták, hogy a nép viszonylag bizalmasan az amerikai tőkével szemben, mer a gyarmatosítás fokozását látja benne. Valóban az indiai népben a kínai nép új életének hatása alatt, a jobbi kelet-ázsiai népekkel együtt növekszik az öntudat. A koreai agresszió első pillanatától kezdve az indiai lapok kemény kifejezésekkel ítélték el az amerikai támadást. A konferencia résztvevői pedig jobbjában hangozták, hogy vegyék tudomásul az amerikaiak, hogy a kelet-ázsiai népekkel ma már nem lehet önkényesen rendelkezni, ott él a földkerekség lakosságának majdnem a fele. India az indiaiaké, Azsía az ázsiaiaké. Ok akarják kérdéseiket megoldani. Így növekszik Indiában is az egyre erősebb tábor, amelyik a Szovjetunió és a kínai nép példájából tanulva akarja India belső kérdését megoldani. Két körülmény növeli döntően ezt a táborot. Az egyik, a Nehru-féle öt éves terv sikerrelensége. Szakértők ki számították, hogy India állandó éhségsége ez az öt éves terv sem tudja megszüntetni. A másik viszont az, hogy az indiai nép mindig figyelemmel kíséri a kínai nép életét. Sokáig volt közös a sorsuk. Most a kínai nép példáját mutat az indiai népek arra, hogy milyen nagy eredményekre tud jutni saját erejéből. A kínai példát erősíti most az indiai népről beszélt azon a konferencián, amelyen jelen voltam, hogy bármennyire szereznek sokan lehetőséget a kínai nép eredményeire, nekik minden információjuk arról szól, hogy a kínai nép hatalmas alkotások között él, ereje egyre nagyobb és ezzel Kelet-Ázsiában, Indiában is egyre jobban kell számolni. Világosan kifejezésre jutott mindabból amit láttam és átéltem, hogy az indiai nép függetlenségét védeni fogja és semmiféle háborús propaganda sem tudja a Szovjetunió és a kínai nép ellen fordítani. Még Indiában voltam, amikor az indiai békebizottság elnöke, a bécsi világyűlés után Moszkvában átvetette a Sztálinról elnevezett nemzetközi békebizottság elnökét a legkülönbözőbb pártállású lapok egyaránt feltűnően közölték.

Sokan érdeklődtek ottlétem alatt a mi népünk helyzetéről. A konferenciának éppen azon a szakaszán, amikor az indiai belső problémák megoldásán kiállításul vitáztak, jött hozzám valaki a konferencia résztvevői közül azzal a megjegyzéssel, hogy mi boldogok lehetünk, mert üljük azok a problémák, amelyekben ők vergődnek. Igen, kis ország vagyunk ugyan, de nagy alkotások között élünk és ezeknek az alkotásoknak a híre bátorítónan jut el az indiai néphez is. Ezért jó, ha ifthoni eredmények láttán és azok létre-

hozásában való részvételünk közben arra is gondolunk, hogy úgy alkotunk magunknak, hogy ezzel függetlenségért és békéért küzdő más népek is támogatunk. Jól döntött a magyar nép, amikor a felszabadulás után minden megteremtendő kísérlettel szemben ezt az utat választotta, amelyen most haladunk előre. Az építésnek azok a jelei, amelyek Debrecenben és megyénk területén előtűntek kibontakoznak, hirt adnak nekünk arról, hogy az egész ország ilyen és ennél még nagyobb alkotásokban él. Ezek az eredmények, melyek az emberséges élet fejlődését biztosítják és egyúttal a népek békéjét védik, az egyházon belül és kívül minden emberszerető és népet szerető ember számára biztatók és örvendetesek.

Amikor május 17-én szavaztunkkal igent mondunk ezekre az eredményekre, akkor szavunkkal újra megpecsételjük azt a választást, amelyben népünk a haladás és béke útjára lépett. Most is választunk, mert amikor a Népfront mellett döntünk, akkor az igazságos, emberséges békekés jövőd mellé állunk. Biztos lehetünk afelől, hogy népünk május 17-i döntése tovább növeli hírlunket, népünk tekintélyét az egész világon minden emberséges ember előtt.

PÉTER JÁNOS
ref. püspök,
a Béke Világtanács tagja.

Öt éves tervünk teljes beruházásának mintegy fele 27,5 milliárd forint jut a nehéziparra. A nehézipar termelése az öt éves terv ideje alatt 1949-et száznak véve 38 százalékkal emelkedik.

Churchill minisztereinek beszéde az angol alsóházban

London. (TASZS). Amint a Reuter hírgyűjtőköz közli, Winston Churchill angol miniszterelnök május 11-én külpolitikai beszámolót tartott az angol alsóházban.

A miniszterelnök külpolitikai szemléjét a koreai kérdéssel kezdte. Churchill kijelentette: „Legközvetlenebb célkitűzésünk természetesen a koreai fegyverszünet megkötése.” Churchill annak a véleményének adott kifejezést: elengedhetetlen, hogy türelmesen és megértéssel vizsgálják meg az új kommunista javaslatot, amely szerint az öt állam vállalja magára azt a feladatot, hogy „mélto módon” gondoskodjék arról a visszamaradó 40 vagy 50 ezer koreai hadifogolyról, akik félnek visszatérni hazájukba.

A koreai, kínai fél legutóbbi javaslatával kapcsolatban Churchill miniszterelnök kijelentette: „Nem kell abból kiindulni, hogy azok nem szolgálhatnak meg egyezés alapjául.”

Attérve Németország kérdésére — amelyet „Európa uralkodó problémájának” nevezett — a miniszterelnök kijelentette: „Bármilyen erős legyen is az óhajunk, hogy baráti rendezést vagy legalább jobb modus vivendit ér-

A VÁLASZTÁSI AGITÁCIÓBAN KITÜNT NÉPNEVELŐK

Solyom Károly, a Béke Világtanács tagja.

Eles Istvánné, a Béke Világtanács tagja.

Az ifjúságnak ezt adja a Népfront: béke, munka, jólét, felemelkedés

Több százezer ifjú választó június vasárnap először életében az urnához. Lelekedéssel, jobb tanulással, munkaversenyyel készülnek erre, mert tudják, hogy saját nagyszüke jövőjükre szavaznak. Sokan közülük emlékeznek a múltat is... A múlt? ... Ugy vélem, hogy a mostani 18 évesek közül senki sem tudja elképzelni, hogy mi is volt a múltban sorsa a dolgozó — vagy inkább, nem dolgozó — ifjak és lányok sorsa.

A Munkásmozgalmi Intézetben látható egy kép a múltból, egy részlete: „A csülvontató lány”. A szép, fiatal lányka a puposon megrakott csülvét huzta maga után. Ki tudja hány csülvét húzott fel a bányából aznap, húszal, avagy negyvenel, elég ahhoz, hogy végül már alig bírta húzni a nehéz csülvét. Térdre rogyott, majd négykézláb, kézzel lábával kapaszkodva merheltetetlen kint köztül húzta magá után a hajcsártól nógatva a nehéz csülvét, miközben az istrány mélyen belevágott nyakába és mertelen felsőtestébe...

Ez a múlt, de ez a tőkés országokban, a gyarmati és függő országokban a jelen. A brazilai kakaófeldolgozó telepeken ma is fémtelen ifjak taposkák, porlasztják a kakaó termését, lábuk átszerződik és megrepedezik a lemoshatatlan barna portól, amely minden porukba beivódik. Az Egyesült Államokban ma is izasztó módszerrel dolgoztatják végkimerítésig a gyermekek tőceit, Japánban havonta ma is sok ezer 13-14 éves lányt és fiút adnak el örök rabslógnak olyan árért, amelyért egy kifejlett bírók sem lehet venni. Franciaországban nemrég egy iskolában feltették a kérdést, hogy írjanak a tanulóknak — lányok — dolgozatot, milyen ajándékokat szeretnének. A 13 éves Gisèle ezt írta a kérdésre: „Szeretném, ha ágyam, igazi ágyam lenne, olyan, amelyben az emberek aludni szoktak”. Ez a kislány és még sok tőce életrében soha, egyetlen és gyász sem aludt még ágyban... Ez és ilyen a sorsa ma is a tőkés országokban az ifjúságnak: iszonyatos munka és még borzalmasabb munkanélküliség, korai megöregedés és teljesen keltástan élet.

Es nálunk? Az elmúlt évek során gyökeresen megváltozott az élete. Bármilyen pályá nyitva áll minden ifjú és lány előtt. Közpiskolák, technikumok, ipari tanulóotthonok, főtiskolák és egyetemek, ösztöndíjak és megbecsül, biztos és boldog jövő. Ez a ma, ezek még álmok a tőkés országok fiataljai többsége számára. A mi fiatalaink számára ezek a legmegszokottabb és a legmindennapi dolgok... A Népfront választási felhívása meg ezeknél is sokkalta nagyobb távlatokat tár fel. Az Egyesült Államokban a tanulóknak 20-22 százaléka nem jár elemi iskolába sem, nálunk jutalm kötelező lesz legalább nyolc osztály és városban legalább a középiskola elvégzése. Tűlszárnyalunk hát minden tőkés ország!

Munka, jólét, felemelkedés és béke: ezt adja a Népfront, a párt az ifjúságnak.

na azt gondolni, hogy semmit sem lehet rendezni Szovjet-Oroszországgal, ha — vagy amíg — nem kerül rendezésre minden.

„Kétféle vagy három nehézséget jelenő mozzanat rendezése érdekében volna minden békeszerető ország számára.”

„Nem hiszem, hogy megoldható lenne Oroszország biztonság és Nyugat-Európa szabadsága és biztonsága összegyűjtése érdekében rendkívül komoly problémák mája.”

Churchill a továbbiakban kijelentette: „A nemzetközi ügyekben uralkodó minden határozatlanság és zűrzavar ellenére úgy vélem, hogy hosszas halogatás nélkül össze kell ülnie a legmagasabb színvonalú értekezletnek a vezető hatalmak között.”

Ezen a konferencián — folytatta a miniszterelnök — lehetőleg minél kisebb számú hatalomnak és személynek kell részt vennie. Ennek a találkozóznak „bizonyos mértékben nem-hivatalosnak és még nagyobb mértékben titkosnak és zártnak” kell lennie.

Befejezésül Churchill miniszterelnök az angol katonai előkészületek támogatására hívott fel „erőnk határáinak megfelelő színvonalán...”

A há

Most a utolsó nap lyik részt menyt a versenyben tag halad atlagteljes iyet a 2-0 a harmad kos eredi következi.

A páro figye emra tórs irány szítás k úpbib tend bak nem gvozelem. Kú Viktor us 12-en lepl. Major

A Dohá bekeversen sen emelke lagszozalél osztárok gúkat és yamatos leplek a szás szú gojánál az ven. A sziv létón is o jesitete na Az osztá

A VI. szá nagyverdi feljesitette tasi békeve munkahely részeg ese gen kullfog egészen ma nagyverdi

polgár gadjai érté tek a válas felrele. To hogy máju mányhaszn jesitük. A k nak marad különösen versenyben tésével dol va amint a verelő ese 1124 illetv tesjesitett lási tervül

Hajó

A válasz nagyve kü dolgozó pa ra, hogy a hónapi bet május 10.

A földn rium jelet Bihart, mi jó munkát stitűtük kú is. Az a fel re fordult kibasz ráva talpalatny senek.

A vetéso csak akkor a vetést jó Gyorsítani bolását, ka a naprafort dőt mutatn

NÉGY NAPPAL MÁJUS 17-E ELŐTT

A választási békeverseny újabb győzelmeiért

A hármasszalag vezet a ruhagyári dolgozók versenyében

Most a választási békeverseny utolsó napjaiban dől el, hogy melyik részleg ér el legjobb eredményt a Ruhagyár szalagjainak versenyében. Jelenleg a 3-as szalag halad az élen 157,9 százalékos teljesítménnyel. Második helyen a 2-es szalag foglalja el, míg a harmadik helyen 138,6 százalékos eredménnyel a 4-es szalag következik.

A párosversenyzők sikerei is figyelemre méltóak. Rákosi választási iránymutató beszéde a választás közeledő, nagy ünnepe, újabb lendületet adott a legjobb nemese vetélkedésének. A győzelem komoly esélyese Makai Viktor sztahanovista, aki május 12-én 192 százalékos teljesítményt, Major Magda és Katona József párosversenyében jelenleg „döntetlen eredmény” alakult ki, mert május 12-én mindketten 126,5 százalékos teljesítményt értek el.

Az egyéni versenyzők szintén lendületesen harcolnak azért, hogy maradéktalanul teljesíthessék a választás napjára tett ígéretüket, hogy növekvő teljesítményeikkel is hitet tartsanak a Magyar Függetlenségi Népfront, a jólét, felemelkedés nagyszerű programja mellett. Az egyéni versenyzők közül elsősorban Béke Róza és Bancsi Julia ifjúmunkás nevével lehet megemlíteni, akik 236, illetve 207 százalékos teljesítménnyel mutatnak példát a május 17. tiszteletére folyó versenyben. — írja levelezőnk, Kelemen László.

Mi van a szivarkacsomagolóval?

A Dohánygyárban a választási békeverseny kezdete óta jelentősen emelkedett az üzemszámok a lagszázaléka. Még a leggyengébb osztályok is megemelték magukat és jó szervezettel, fegyveres anyagi bizottsággal átértékelték a sokáig hüvösnek hitt szűz számot. A szivarkacsomagoló osztály azonban még mindig baj van. A szivarkacsomagoló osztály hétfőn is csak 90,3 százalékos teljesítményt ért el.

Az osztály dolgozóinak most harcos, nagy kötelessége, hogy ezt a lemaradást minél előbb behozzák s előbbre kerüljenek az üzemszámok lelkes „párharcában”. Tennivaló akad bőven. Különösen a gépállások s az időszerű konkurenciát felépítő papírhiány ellen kell a dolgozóknak, vezetőknél egyaránt harcolni, hogy most, Rákosi elvtárs nagyjelentésének megkezdése után s május 17. előtt minden üzemszám maradéktalanul teljesítse felajánlását a Dohánygyárban.

A VI. számú Mélyépítőipari Vállalat sem akar lemaradni

(Czemi tudósítónktól.) A VI. számú Mélyépítőipari Vállalat nagyterdei munkahelye eddig nem teljesítette kötelességét a választási békeversenyben. A vállalat munkahelyei között a nagyterdei részleg csaknem a rangsor végén kullogott. Ma azonban már egészen másképp áll a helyzet. A nagyterdei építkezéseiről, mint a

legjobb egyikéről beszélnek. A műszaki dolgozók a fizikaiakkal vállalva küzdenek a felajánlások maradéktalan teljesítéséért. Ennek eredményeként Pataki Mihály kubikos brigádja 245, Armós Ácsbrigád 197 százalékos teljesítményt ért el, illetve szombati tervét.

Teljesítették felajánlásaikat a polgári sertéshizlalda brigádjai

A polgári sertéshizlalda brigádjai értékes felajánlásokat tettek a választási békeverseny tiszteletére. Többek között vállalták, hogy május havi, valamint takarmányhasznosítási tervüket teljesítik. A brigádok adott szavuknak maradéktalanul eleget tettek. Különösen jó eredményt ért el a versenyben a Kacsza Dezső vezetésével dolgozó Tancsics brigád, valamint a Béke brigád (brigádvezető Esenszki András), amikor 112,1 illetve 105,9 százalékkal teljesítették takarmánykihasználási tervüket. Ugyancsak kitűnt

magáért a daráló, keverő, kirkó, trágyaberakó brigád is. A daráló brigád teljesítménye például 112,6 százalékos, sőt a trágyaberakó brigád még ezt az eredményt is túlszárnyalta és 186 százalékos állagot ért el. Az üzem munkásikerét növeli még az a tény is, hogy a takarmány kihasználás növelésével, illetve a kiesési százalékkal csökkentésével 276.000 forint értékű készletet takarítottak meg májusban a népgazdaságnak. — írja Kiss János.

Hajdú-Biharban 11.000 dolgozó paraszt vállalta már, hogy öthónapi beadási kötelezettségét teljesíti május 17-re

A választási békeversenyben a megye községekben már 11.000 dolgozó paraszt tett vállalást arra, hogy a választás napjára öt hónapi beadási tervét teljesíti. A május 10-iki értékelés szerint

2500 dolgozó paraszt már eleget tett a vállalásnak, 250 pedig túlteljesítette vállalását. Nagylétán Zsirus József és VI. da Sándor egész évi tőjás és barmfeladását teljesítette már.

A növényápolási munkában a biharkeresztési járás vezet

A földművelésügyi minisztérium jelentése kiemeli Hajdú-Bihar, mint a burgonyavetésben jó munkát végző megyét. Teljesítettük kukorica vetéstervünket is. Az a feladat, hogy a kedvezőre fordult időjárást mindenütt kihasználva, mindenütt minden típusú szántóföldet bevetésnek adjuk.

A hajdúböszörményi Vörös Csillag tsz-ben és több helyen már befejezték a cukorrépa egyvetését.

A vetésterv teljesítése azonban csak akkor jelent bő termést, ha a vetést jó növényápolás követi. Gyorsítani kell a cukorrépa sara-bolást, kapálását, egyelését és a napraforgó kapálását. Jó példát mutatnak a termelősövetke-

zetek. A hajdúböszörményi Vörös Csillag tsz-ben és több helyen már befejezték a cukorrépa egyvetését.

- Cukorrépa sarabolásban a járá-sok versenyhelyezési sorrendje május 10-i állapotnak megfelelően a következő:
- 1. Biharkeresztési járás 100,0%
  - 2. Püspökladányi járás 85,7
  - 3. Berettyóújfalui járás 82,3
  - 4. Derecskei járás 77,0
  - 5. Polgári járás 61,8
  - 6. Debreceni járás 53,8
  - 7. Debrecen város 30,3
  - 8. Nagyiéti járás 23,0

Az egyéni gépállomás sikeres újítással gyorsítja a növényápolást

Az egyéni gépállomás a talajmunkában a megye első gépállomása lett, országos viszonylatban is az élenjáró gépállomások csoportjában haladt — a növényápolásban is jó munkát akar végezni. Első akar tenni a megyében. A választási békeversenyben már egy nagy jelentőségű újítással dolgoznak. Ez az újítás lényegesen meggyorsítja a növényápolást és a keskeny sorközösű növények ápolását is lehetővé teszi a traktoros lókapákkal.

Albert István körzeti mechanikus vetette fel azt a gondolatot, hogy összekapcsolj a traktoros lókapákkal a traktorok gyorsabb járását és a növények ápolását a 40 centiméteres magasságig.

Nagy Sándor főgépész megvalósította az ötletet. Két-két utiráfot összerasztott és az így kapott nagy keréket tette a széles talpu kormos helyére. A sárhányókat kiegyenesítette, hogy a nagy kerék elferjen.

A keskeny utiráfos traktorral már tudnak dolgozni a cukorfeldolgozóknál is. A traktor járása gyorsabb lett a nagy kerék folytán, egy hold megműveléséhez eddig két óra volt szükség, most egy óra alatt kapálják meg. Kevesebb üzemanyag kell, mert kapaszkodók nélkül könnyebb a gép mozgása.

Az egyéni gépállomás, dolgozó az újítások alkalmazásában is így adnak jó példát az egész megyének. Követnie is kell valamennyi gépállomásnak.

Az egyéni gépállomás az újítást a gyakorlatban már kipróbálta, 6 hold napraforgót kapált meg olyan módon, hogy az utiráfos traktor után kiene jókapát kapcsolnak.

A megye gépállomásai elsők az országos növényápolási versenyben

Hajdú-Bihar traktorosai dícső séget szereztek a megyének a tavaszi terv teljesítése során. Megszerezték az országban a harmadik helyet a megyék versenyében. Szerdán délelőtt kaptuk az értesítést arról, hogy a gépállomások növényápolási versenyének értékelése szerint Hajdú-Bihar gépállomása haladnak az első helyen az országban.

A választási békeverseny erős lendületét társák, fokozzák traktorosaink tovább, hogy elsők is maradjunk. Harcoljunk a több termésért a jó növényápolással.

A darvasi állami gazdaságban 137.980 forinttal csökkentik az önköltséget

A darvasi állami gazdaság bejelentette csatlakozását az andráshidai gazdaság által indított mozgalomhoz, melynek lényege az önköltségesítőmozgás. Az értékelés a gazdaság összes dolgozója jelenlétében egymásután születtek meg a felajánlások. Vállalták a dolgozók, hogy a növénytermelésben 96.150, az állattenyésztésben 12.900, gépesítés terén 13.930, az építkezésnél pedig 15.000 forint megtakarítást érnek el. Ez összesen 137.980 forint önköltségesítőmozgást jelent.

Az elepi állami gazdaság tehenészeté vállalta, hogy május 17-re, a választás tiszteletére 8 és fél literes istállólagot ér el. Mint a gazdaság vezetősége jelentette, a vállalt tejhozamemelését május 11-én elérték. A tehenészet dolgozóit május 17-ig újabb 0,7 literes állag tejhozam-növelést vállaltak.

Részvesznek a választási békeversenyben a sertésfarm dolgozó is. A vállalt 25 százalékkal szemben már eddig 27,3 százalékos daraértékesítést értek el a hizlaldájában.

A NÉP JELÖLTJEI

ELEK JÁNOS segédmunkás

Elek János elvtárs agrárproletár családból származik, ő maga is napszámos és kubikos munkásként kereszte kenyerét hosszú éveken át. 1935-ben a postához került, távirtdamunkás lett. Egy-két mászta a távirtdapóznát, a

Felszabadulás után belépett a Magyar Kommunista Pártba és odaadón harcolt a dolgozó népi felébredéséért a reakció ellen. A párt a debreceni Olajmalom vezetésével bízta meg, itt becsületesen megálta helyét. Magánúton elvégezte a négy középiskolát, később a közgazdaságra küldte a párt. Tevékeny munkát végzett a bürokrácia megszüntetéséért és a közgazdaság megújításáért, de jó munkát végzett az állami gazdaságok és tsz-ek létrehozása terén is. Lelkes, odaadó harcosa a munkásosztály és a dolgozó parasztság szoros, meghathatatlán szövetségének.

házak tetejét, majd vágóhídi munkás lett. Az agrárproletár sorból kikerülve a városi proletárok életét élte tovább.

A tanácsok megalakulása után a megyei tanács pénzügyi osztályának helyettes vezetője lett. Itt is becsületesen dolgozott, nagyon komolyan vette hivatását, hiszen a néphez végezve feladatát. 1950 óta pártmunkásként dolgozik. Két év óta a debreceni Járási Pártbizottság titkára. Sűrűn látogatja a járás községeit, városait.

Elek János elvtárs a debreceni Járási Pártbizottság titkára, igazi kommunista, békeharcos.

CSIKI LAJOS művezetőhelyettes

38 éves, sokat próbált vas-munkás, a Járóműjavító Vállalat élenjáró dolgozója, Csiki Lajos elvtárs. Apja egyszerű vasúti állást volt. 1933-ban lakatossegéd lett. Megszenvedett munkakönyvéért, mint annyi ezer inasgyerek. Nemsoká a Vagongyár munkása lett, azóta itt dolgozik állandóan. Lelkes harcosa volt „Arccal a vasút felé” mozgalomnak. Szabademberként él most már és igyekezett tanulni. Részt vett az üzem tanfolyamain, hogy fejlessze szakmai tudását. Emellett politikailag is képezte magát és mint falujáró, agitátor neveljen, segítsen másokat is. Szereti munkatársait, szereti a munkát. Szeretik és megbecsülik. Mint művezető biztosítja a folyamatos anyagejtést, a zavartalan termelést és harcol a munkafegyverem további megjavításáért. Új típusú kommunista műszaki vezető. Jól szervezi a munkát a

magja területén és nem hátrál meg a nehézségektől. Bátran kezdeményez és ennek az eredménye, hogy részlege mindig idő-

vel teljesíti a tervét. Jó munkájáért többször kapott kitüntetést. Csiki elvtárs néphadseregünk tartalékos hadnagyja.

PAPP DÁNIEL termelősövetkezeti tag

Szegény napszámos ember fia Papp Dániel, Ómagas is az volt. Szegze gyermekkorában még az iskolát sem tudta kijárni — már

Dolgozott egy időben a komádi kendergyárban is, de szervezete nem bírta a poros munkát. Visszatért újra földjére, ott dolgozott tovább. Becsületesen áll szorgalmasan dolgozott, mindenki így ismerte őt Komádban. 1931-ben az első típusú Béke tsz-es tagja lett. De ő továbbfejlesztésnek érezte az I. típusú közös gazdálkodást és több dolgozó paraszttársával átlépett a III. típusú csoportba, ezt választotta. Azóta is egyszerű, lelkes dolgozója a szövetkezetnek. Jól ismeri a mezőgazdasági munka minden oldalát. Különösen járta az állattenyésztési iskolát is végzett, hogy tanulmányait hasznosíthassa szövetkezeté és a haza javára. Most mint brigádvezető dolgozik, szervezi, irányítja, neveli, tanítja munkatársait. Ennek meg is látszik az eredménye. A nehézségek ellenére is teljesítik állattenyésztési tervüket.

napszámos ment, kiskondás volt, csupán az ételért.

Felszabadulás után négy hold földet kapott és azt mintaszerűen művelte, hogy családjának megtermelje rajta kenyerét és az országnak is jusson belőle.

Papp Dániel értelmes, tisztaszerű ember, higgadsága és szerénysége magával ragadja a többi dolgozóitársait. 1948-tól három évén át DEFOSZ titkár volt, ha kellett éjt-nappalál téve dolgozott a kisparasztok érdekében.

Hogyan szavazzunk?

A Népköztársaság Elhőlti tanácsa az országgyűlési választásokat az 1953. évi május hó 17. napjára tűzte ki. Minden választójoggal rendelkező magyar állampolgár joga és hazafias kötelessége, hogy részt vegyen az országgyűlési képviselők megválasztásában.

A szavazók készüljenek fel arra, hogy a szavazatszedő bizottságok előtt személyazonosságukat igazolnók kell. A személyazonosság igazolására alkalmas a bejelentőlap, bármilyen hivatalos igazolvány vagy egyéb olyan irat, amelyből a személyazonosság megállapítható.

A szavazás május 17-én, vasárnap reggel 7 órakor kezdődik és megszökítés nélkül este 8 óráig tart.

A torlóadások elkerülése végett igyekezzék mindenki minél korábban leszállni.

A szavazás megkönnyítése érdekében a városok belterületén minden nagyobb lakóházban ki van függesztve annak a szavazókörnek a száma és annak a szavazóhelyiségnek a helye, ahol a házlakói szavaznak.

A szavazás titkos. Szavazati jogát mindenki csak személyesen gyakorolhatja.

A választójogosultnak az elnök szavazólapját és egy sima borítékot ad át. A Magyar Függetlenségi Népront jelöltjeinek listáját a szavazólapon kell megjelölni, amelyből a szavazólapon összeadva a borítékba helyezi, majd lezárja a borítékot és azt a szavazatszedő bizottság előtt elhelyezett urnába dobja.

MAGYAR FUGGETLENSÉGI NÉPRONT ORSZÁGOS TANÁCSA.

Milyen lesz Moszkva 1960-ban?

Milyen lesz Moszkva 1960-ban? — ezzel a kérdéssel fordult a „Moszkovszkaja Pravda” című lap tudósítója, Alekszandr Vlaszovhoz, Moszkva Sztálin-díjas főépítészéhez.

Alekszandr Vlaszov a következőket mondotta Moszkva közeli jóvájáról:

— Hatalmas, gyönyörű építészeti kiképzési kapukat emelünk Moszkva határára az orosz építészetben egyedülálló műemlékekhez, a Kremhez vezetők régi utak helyén épült főútvonalaknak, valamint a jaroszlavi, leningrádi, kazanyi, varsói országutakon.

— Európa legnagyobb épületénél, a zarjagi városrészen 45 emeletes épületénél kezdődik majd a város észak-déli irányában átszelő sugárút. A sugárút mentén hatalmas, sokemeletes házak építenek. 1960-ban több ilyen sugárút lesz Moszkvában. — Gyors ütemben halad a Nogina, tértől a Sztálin autógyárig vezető útvonal építése és két oldalának parkosítása. Az útvonal mentén sokemeletes házakat, valamint iskolákat, áruházakat és filmszínházakat építenek. Az útvonal építészeti kiképzése harmonikusan kapcsolódik a Moszkva folyó partjának környezetéhez.

— A város közepéből — folytatja, Vlaszov — két sugárút vezet délnyugati irányba, a főváros legújabb kerületébe. A kerületben

több hatalmas, 10—14 emeletes épületet emeltek. Az új kerület központját, a Tudomány Palotájának magasépületét zöldövezet veszi körül. A zöldövezetben iskolák, sportpályák, kulturpaloták, fedett és nyitott uszodák épültek. A kerület épületeinek nagyságát megítélhetjük a következő adatokból: az épületek lakóterülete kétmillió négyzetméter, vagyis csaknem ugyanannyi, mint amennyit 1949-től 1951-ig építettek egész Moszkvában.

A Sztálin autógyárát is hatalmas zöldövezet veszi körül. Nagy területet ültetnek be fákkal. Itt építik fel a Proletarij-kerület kultúr- és pihenőparkját, valamint az új sportstadiont.

Sok moszkvai dolgozó keresi fel pihenőnapjain vagy estéknél, munka után a fenyegetést és a ligeteket. A városnak ezen a részén valóságos üdülőzónát létesítettek, ahol üdülőstrandok, csónakházak állnak majd a dolgozók rendelkezésére.

Az 1954—1960-ig terjedő hét év alatt Moszkva lakóterülete csaknem nyolcmillió négyzetméterrel növekszik. Ez kétharmada a Nagy Októberi Szocialista Forradalom előtti Moszkva lakóterületének. — Moszkva építési terve gyors ütemben valósul meg — mondotta befejezésül Alekszandr Vlaszov főépítész.

Levelezőink a választásokról

Jobb munkával a választásért

Május 17-re, a választás nagy napjára vállalta a falu dolgozó parasztsága, hogy a cukorrépa-csejlesztést 100 százaléki elvégzi. Május 9-én havany szavazatok érték el. A „December 21” tsz-ben a brigádok és munkacsoportok versenyben állnak egymással. Elenyárnak Somogyi Márton, ifj. Nemes Márton, akik a répaegye-

lést befejezték, napi 300 százalékot teljesítettek. Láposi István 7 holdas, Nemes Sándor 8 holdas parasztiok répaikat megcsejlesztették. A falu dolgozó parasztságnak jó munkával, egymemberként adják szavazatukat a szabb, boldogabb életre.

Ifj. Nemes Károly Biharnagybajom.

Nagy ünnep ez nekünk fiataloknak

A polgári járásban van Nagymajor. A felszabadulás előtt ezen a helyen a földbirtokosok sajnálgatták a tanya doigozóit, a családoknak már hajnal háromkor ébresztők kolompoltak. A fiatalok hónapok óta állás nélkül kóboroltak, ha munkához jutottak kihasználták fiatalosukat és olesón dolgoztatták őket. Azzal fenyegetőztek, ha nem tessék le is üti, fel is üt, van, aki még olesóbban is eláll. Mostanra az egykori földbirtok helyén nagy gazdaság létesült, ahol a munkások száza mint felszabadult emberek harcolnak a többi természetért.

Ezek a dolgozók a munkájukban elért sikerekkel akarják bizonyítani, hogy május 17-ét méltóan csak akkor ünnepelhetik, ha jó munkával járulnak

höz a választáshoz. Számos fiatal dolgozik a gazdaságban, akik DISZ fiatalokhoz méltóan készülnek első nagy ünnepükre, első szavazásukra. Az ifjúság megértette, hogy boldog felismerkedése, szabad életének biztosítása elválaszthatatlan a termelés emelésétől.

Kiváló eredmények születnek a fiatalok munkája nyomán. Jambicska Erzsébet a vállalt 110 százalékos 138 százalékra teljesítette. Hallgató Dávid, Gyursán-szki Erzsébet, Juhász Róza, Viztra István, Kiss András és még sorolhatnánk azokrak neveit, akik kiváló munkájukkal készülnek május 17-re, hogy a nagyszemű jövő felépítéséből méltóan ki-vegyék részüket.

Nyeki Imre polgár DISZ J. B.

PÁRTHIREK

VÁROSI PARTBIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYEI:

A tisz. ÁG AMC, tanyai párttitkár elvtársak kérege szombat reggel 8 órára hirdett titkári értekezlet elmarad.

HIREK

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS. Nagybáráború, esős idő, felhővonnulások, eső már csak kevesebb helyen. Az északkeleti lehűlés a délnyugati megyékben kissé erősödik. A nappali hőmérséklet emelkedik.

MA DEBUTAN 4—6-ig a városi tanácsban Vég Pálné városi tanács-tag fogadónapot tart.

A FUGGETLENSÉGI NÉPRONT Debrecen város Tanácsa Végrehajtóbizottsága felkéri a f. hó 9-én esküt tett szavazatszedő bizottságok elnökeit, hogy a bizottság tagjaival szavazóhelyiségeiket vizsgálják felül, ellenőrzik a körzeteiket a szombaton kapott utasítások megfelelően, a hiányosságok kiküszöbölésére tegyék meg a szükséges intézkedéseket. A választási anyag átvétele végett pedig május hó 16-án a városi Tanács háza nagytanácstermében I. em. 34. délután 14 órától megjelenni sziveskedjenek.

RÖVID SPORTRÉK

Rómában vasárnap olasz—magyar labdarúgó mérkőzést rendeznek. A magyar válogatott Sebes Gusztáv elvtárs vezetésével kedden elutazott Olaszországba. A következő játékosok utaztak: Grosics, Gellér, Buzánszky, Lőrinc, Börzsei, Lantos, Bozók, Zakariás, Kovács I., Budai II., Kocsis, Hudekúti, Puskás, Czibor, Sándor, Palotás. A magyar csapat végleges összeállítására a mérkőzés előtt kerül sor. — **Budapestben** ma kezdődik a Magyarországi—Belgium Davis Kupa tenisz mérkőzése. Csütörtökön Asbóth—Brichant, Jancsó—Washer mérkőzés lesz. — **Szilárd Elek** labdarúgózó a napokban azzal a kérelemmel fordult a D. Lokomotív elnökségéhez, hogy mentse le a Lokomotívval verselt edzői tiszte alól. Szerdán tárgyalta az elnökség a kérelmet s annak helyt adott. Egyben az edzők ideiglenes vezetésével Nagy Mihályt bízták meg. — **D. Lokomotív—Nyíregyházi Építők** NB II. mérkőzést rendeznek szombaton délután 5 órakor a Diószegi úti pályán. — **Nagybányában** szerepel szombaton a D. Honvéd labdarúgó csapata. — **Május 17-én** megyszerte nem rendeznek sportnapot. A megyei labdarúgó, kézilabda és röplabda mérkőzéseket szombaton benyújtják le. — **Hajdú-Bihar** megyében megkezdődött a sakkcsapatbajnokság. Eredmények: Debrecen II—Derecskei járás 11:1, Debrecen I—Polgári járás 11:1, Püspökkladányi járás—Polgári járás 9:5:2:5, Debrecen I—Debreceni járás 9:3, Derecskei járás—Biharkeresztesi járás 8:5:3:5.

DEBRECENI MAI SPORTMŰSORA
LABDARUGAS. Kinizsi pálya, 5: D. Bástya II—D. Vasas II, városi bajnoki.

KÉZILABDA. Magyar Népköztársasági Kupa harmadik fordulójára, **Postás** pálya, 17:25: Petőli—Dóza (női), 18:10: Szikra—Vörös Lobogó (női), 18:55: Kinizsi—Birtorgyár (női), 19:40: Dóza—Haladás (férfi), 20:35: Lokomotív—Munkaerőirtartalékok (férfi). **Petőli pálya,** 18:20: Petőli—Vörös Meteor (női), Erőnyerő: Lokomotív női és a Honvéd férfi csapata.

MEGYEI KÉZILABDABAJNOKSÁG ÁLLÁSA

Férfi:	
1. D. Honvéd	7 7 — 171: 46 14
2. D. Lok.	7 7 — 135: 44 14
3. Dóza	7 6 — 111: 59 12
4. Haladás x	7 5 1 1 102: 85 9
5. V. Meteor	7 4 1 2 93: 78 9
6. Előre	7 3 1 3 91: 04 7
7. Vörös Lobogó	7 2 — 5 94: 113 4
8. MTSK	7 2 — 5 70: 98 4
9. Postás	7 1 1 5 64: 133 3
10. Lok. Átlomás	7 1 — 6 56: 168 2
11. Bástya	7 — 2 63: 112 0
12. Építők x	7 2 — 5 68: 78 0

Megjegyzés: Az x-el jelölt csapatok büntetőpontokat vontak le.

DEBRECENI IFJUSÁGI TOVÁSZAI jól szerepeltek a Sopronban megrendezett városok közötti tornaszerevényen. Férfiaknál és nőknél második helyen végzett Debrecen együttese, az egyéniben is kitűnően szerepeltek tornászaink. Férfiaknál Kincses elsclett, a férfi ifjúságiaknál Kincses Szemerédi, Horváth, Dudás, Balogh, Tóth Péter, Szabó a lányoknál Fekete Telkes, Stefánik, Bérczi, Korék.

Megjegyzések...

A sportkörök nevelő oktatómunkája volt sokrétű. Legalább is ez tapasztalható megyénkben. Egyetlen sportkörünk sem tekinti feladatának a közönség nevelését. Legutóbb a D. Lokomotív II.—D. Petőli megyei labdarúgó bajnoki mérkőzésen a megjelent szurkolók egy része a Petőli jobbszélejt Csikit illette olyan szavakkal, amely nem illő szocialista sportot építő játéktérreik légköréhez. Helytelen volt a közönség e kis részének megnyilvánulása — amelyet többször tapasztaltunk, ha nem is a Lokomotív pályán, de másutt. A sportkörök hivatalos össze szurkolói felületeket s ezeken oktassák neveljék szurkolókat. Partisanok számukra sportpolitikai előadásokat is. Növeljék labdarúgók — mint például Imri István, Komlóczy Imre stb. — szólnak a szurkolóhoz ezeken a gyűléseken. Ezzel kettős célt érnek el. Egyrészt nevelik a szurkolókat, másrészt a szurkolók közelebb kerülnek a sportkörök játékosához. Nagy sportkörreink mutesának ebben a kezdeményben is példát!

Néhány megjegyzés illetékesek felé:

A D. Munkaerőirtartalékok benevezte férfi kosárlabda csapatát, a megyei bajnokságba — de még egyetlen mérkőzésre nem álltak ki. Talán ezen iparitanulóból nem lehet kosárlabda csapatot kiállítani?

Vasárnap a stadion gyepszőnyegén labdarúgó mérkőzést játszottak, a futópályán pedig atlétikai verseny volt. A városi TSB-nek gondja lehetne a sportrendezvények jobb „parosítására” is...

Szomorúan függ a falon a megyei TSB helyiségében a „sport falúsgás”. Szomorúsága érhető: több mint fél éve egyetlen eltket sem függesztettek ki a táblára...

gyártó, Engei, Szilágyi és Bitteló vívta ki Debrecen csapatának második helyezését.

Színházi műsor
Mindén este: Mikszáth: A kőrtvélyes csiny vigjáték. Ma 7 órakor ABCD bérlet pénteken 8 órakor Gorkij bérlet, szombaton 8 órakor ABCD bérlet, vasárnap 3 órakor Petőfi bérlet, 7 órakor bérletünket, hétfőn 7 órakor Jászai bérlet, kedden 8 órakor Deryné bérlet.

TÜZEP VÁLLALAT KÖZLEMÉNYE
Felkerjük azon ügyfeleinket, kik még a tüzelőhatalaikukat nem vitték el **TÁJÉLZT ERDEKÜKBEN** azonnal az illetékes telepről szállításra el.

E héten is 11 találat a TOTÓ főnyeremény

Nyeremények:

11 találat	77000 Ft.
10 találat	1500 Ft.
9 találat	152 Ft.

Vásárolja meg mielőbb tippszelvényét mert e héten a szelvény műsorán szereplő mérkőzések nagyrészt már szombaton lejátszóak és így csak azok a Totószelvények vehetnek a játékban részt amelyek szombaton délután a Sportfogadási Osztályhoz beérkeznek. A debreceni Sportfogadási kirendeltség pénteken cetig árúit és vez át tippszelvényt.

Takarékoskodtam!

VÁLTSON TAKARÉKBETÉTKÖNYVEI

NÉPLAP
A Magyar Dolgozók Pártja Baján Biharmegyei Pártbizottságának lapja
Felfelős szerkesztő:
KAPUSI ERZSEBET
Felfelős kiadó:
BARCZI GYULA
Szerkesztőség:
Debrecen, Bajcsy Zsilinszky u. 3
Telefon: 42.54 és 48.40.
Kiadóhivatal: Vörösházi utca 16
Telefon: 30-01

KÉREM az az elvtársat, aki 7-én este a debreceni gyorsvonatról tévedésből elcserebbe akartáskamat, s bennelévő címre küldje el. Ugyanott átvethető a saját táskája, vagy címre elküldöm.

KULIKARDIGAN új, gyors miatt eladó, Bajcsy Zs. u. 10. Deákne.

ELADÓ egy karikahajós Singer varrógép, Honvéd u. 26. II. em.

ELADÓ Siemens rádió, villanygramofon, lemezleke Simonffy u. 22.

ELADÓ téglá, hátrányos-pír és ablakok. Gyár szám.

ELADÓ használt festett fémháló, dupla tetőtű szett, festett ruhazseknny, fényezett óvialszál, Peterfia u. 34. keresztútján.

HALOSZOBABÚTOR. szőlőn, vitrin eladó, Simonffy u. 22.

ELADÓ N. B. méhosaládok, Nagyerdő I. villa.

ELVÉSZETTEM beszelgáltási könyvem iratokkal, kérem a megtalálót címre küldje el.

DEBRECENI Dohánygyár egy villanyserelő szakmunkást keres.

Jó állapotban lévő ipari telék, szék, asztalok eladó. Vörösházi utca 28/a. Megtekinthető 11—16 óráig.

EGY asztal, tűzhely és vegyes bútor darabonként is eladó, Oláh Gábor u. 2.

GYORS és gépirni más bérletben van a járás munkavállalókat létező munkanálra a Debreceni Szilgyártó Bőrd és Kötélgyártó KTSZ Debrecen Hatvan u. 55. sz. Telefon: 12-85.

GYAKORLOTT kovácssegédet és villanyhegesztőket azonnal felvezzünk. Jelentkezést Gárdulócsepapgyár, Debrecen, Széchenyi u. 59. Akadémiaán.

KOMBINÁLT szekrény, fotelék, szék, asztalok eladó. Vörösházi utca 28/a. Megtekinthető 11—16 óráig.

Jó állapotban lévő, kisméretű, kereskező gyermekágyak matracokkal veszek. Cím: Kisses, OTT padka.

ARDI 200 cm5 motor eladó. Megtekinthető: Szabadság útja 10. sz.

JOBB férfi kvartélyost felvezzek, Bajcsy-Zsilinszky u. 75. sz.

EGY kisméretű modern konyhaszekrény eladó. — Marx Károly u. 7.

ELVÉSZETT egy tarka tinóborjú. Megtalálójára jelentse a Pallagi Gazdasági Akadémiaán.

ELADÓ esernyő, téglá, léc, deszka, gerenda ajtók, ablakok, ilkerablak, esztona, bádoglemez, képeses lécra, autóröze: Vondér u. 8 sz.

Dolgo

A választás, csatája és ebből most ki részétegozó parasztság, col, hogy minél ket érjen el a tekkel bizonyítara, hogy megvehadtságot. Ez a doigozó népene imperialistáknak ges, szíard a szövetség és kkal, akik szabad

Hajdú-Bihar sága már most programjának ért, a szocializ A szántóföldeke egyre emelkedő zonyítják ezt. A goss versenyben len áll, gépállósók az országban. A nádun már 564 holdon. A nádun táiak 237 holdon. A nádun mények ezek, é annak, hogy a sorakoznak az mellé, hogy az feladagának tel jobban megvevess második ötvenes

Rákosi elvtárs mondotta: „A terv sikeres megmód, az erő és gánú változtatónk a nagyszámú támogatására leggyor hazafit!”

Rákosi elvtárs jobban tekessit, kára sarkalja a hogy úgy termeljenek földjeiket, hogy a terméshozamok számban és minnyanyunk. Az eredményei meg parasztságunkat amit a párt, a laltak, azt valóra válnak a gépésítés hatad előre. Az ó már 365 gépáll dett gépparkja gazdasági termarátás nehé, ve nak végzésétől dolgozó parasz is sok az arató terv végére az szét már teljes A szovjet példjuk az arató-c ötvenes tervünk jében az aratás hajtásos aratóc Ezek a nagyszják, kicsépelek rakják az aran egyre könnyeb rasztság élte.

A magasabb küzdelemben segíti kormány rasztságot, hararról is, hogy a tésével még gyártásnak; az re minden kat re 73 kiló mü Ez azt jelenti, dulás előtínele kapja a ma má föld. A föld te zása mellett bi a második ötve hogy az időjár tói függetlenít Erdőket telepít dakon bevezelj